

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2019, declarat în propria cauză penală de către inculpatul

*Verdeș Victor Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 20.02.2019 – 29.03.2019;*

2. *instanța de apel: 15.04.2019 – 22.05.2019;*

3. *instanța de recurs: 06.08.2019 – 18.12.2019.*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 martie 2019, Verdeș Victor a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Codul penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu aplicarea art. 79 alin. (1) Cod penal, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Executarea pedepsei, sub formă de închisoare, aplicate inculpatului a fost suspendată conform dispoziției art. 90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 1 (unu) an și nu va fi executată dacă condamnatul în perioada de probațiune nu va săvârși o nouă infracțiune și va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, totodată, obligându-l pe Verdeș Victor să nu-și schimbe domiciliul, fără consimțământul organului competent.

S-a dispus încasarea de la Verdeș Victor în folosul statului cheltuielile judiciare în sumă de 960 (nouă sute șazeci) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, la data de 19.11.2018, aproximativ ora 07:10 min, Verdeș Victor fiind treaz, posedând permis de conducere

pentru categoria mijlocului de transport pe care-l conducea, aflându-se la volanul automobilului model „Renault Scenic” cu n/î xxxxx, se deplasa în mun. Chișinău, pe str. Calea Moșilor din direcția str. Petricani spre str. Ismail, fiind însoțit de pasagerii Leșanu Valentin, care se afla pe bancheta din spate și Șevcenco Lilia care se afla pe scaunul pasagerului față.

În timpul deplasării, conducătorul auto Verdeș Victor, nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, nu a luat în considerație starea lucrurilor în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el împotriva accidentelor și consecinței acestora, nu a ținut cont de semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră și totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, prin ce a ignorat prevederile pct. 45 subpct. 1) lit. a), b), c) și d) al Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009 care stipulează că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră” și subpct. 2) care prevede că în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, pct. 42 subpct. 2) care indică că pe drumurile cu circulație dublu sens care au cel puțin două benzi pe direcție este interzisă intrarea pe banda de circulație destinată sensului opus, pct. 122) subpct. 5) lit. e) care prevede că este interzisă exploatarea vehiculelor în cazurile în care sunt depistate devieri de la normativele tehnice și ecologice în cazul în care pe carosabil este zăpadă, gheață sau polei, iar roțile autoturismului nu sunt echipate cu anvelope pe care este marcajul „M + S”, „S.” sau „M & S”, și art. 22 alin.(4) lit.b) din Legea privind siguranța traficului rutier nr.131- XVI din 07.06.07, care stipulează că „Participanții la traficul rutier sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic, să nu cauzeze prejudicii mediului înconjurător, proprietății publice sau private, și ca urmare ajungând în adiacența imobilului cu nr.22, încălcând marcajul rutier 1.3, a intrat pe contrasens și s-a tamponat cu automobilul de model „Renault Mașter”, cu n/î xxxxx, condus de către Cotoman Vitalie, care se deplasa pe str.Calea Moșilor din direcția str.Ismail spre Petricani.

În rezultatul accidentului rutier, pasagerului din salonul automobilului de model

„Renault Scenic” cu n/î xxxxx și anume lui Leșanu Valentin, conform raportului de expertiză judiciară nr. xxxxx din 16.01.2019, i-au fost cauzate vătămări corporale grave.

Iar pasagerei Șevcenco Lilia, conform raportului de expertiză judiciară nr. xxxxx din 19.12.2018, i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

Acțiunile lui Verdeș Victor au fost încadrate juridic în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale.*

Până la începerea cercetării judecătorești, în ședința de judecată din data de 13 martie 2019, de către inculpatul Verdeș Victor a fost înaintată cerere privind examinarea cauzei penale de îvinuire, în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, solicitând ca judecată să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe motiv că recunoaște integral vina în cele incriminate și nu dorește administrarea de noi probe, cererea nominalizată fiind susținută integral de către apărătorul inculpatului - avocatul Pleșca Comeliu.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Principal, Popescu Constantin, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea parțială a sentinței, în partea individualizării pedepsei, rejudecarea cauzei penale și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit ordinii stabilite, pentru prima instanță, prin care: lui Verdeș Victor recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, să-i fie numită pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare, cu privarea dreptului de a conduce mijlocul de transport pe o perioadă de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a invocat că, instanța de judecată a dat aprecierea corectă circumstanțelor de fapt a cauzei și l-a condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, totuși aceasta nu a ținut cont de faptul că la stabilirea pedepsei este necesar de a lua în considerație criteriile de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal.

A reiterat că, numărul îngrijorător de mare al accidentelor rutiere cu final tragic din ultimul timp reflectă o problemă majoră legată de responsabilitatea conducătorilor auto față de obligațiile ce le revin, și anume de a respecta regulile de circulație rutieră. Mai mult, opinia publică condamnă iresponsabilitatea conducătorilor auto, faptele acestora se petrec de cele mai multe ori fără ca șoferii să realizeze gradul de risc. Acest tip de comportament este cu atât mai periculos, cu cât asumarea riscului nu este deliberat, deci

pericolul nu este perceput, iar atenția conducătorului nu este îndreptată spre acest fenomen. Vorbim în acest caz pe lângă imaturitate, de capacitatea limitată de a conștientiza și a anticipa pericolul.

A conchis că, reieșind din scopul pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane - faptul că în privința acestuia a fost aplicată o pedeapsă prea blândă, poate doar să încurajeze comiterea pe viitor a altor infracțiuni. Mai mult ca atât instanța de judecată în virtutea circumstanțelor cazului, nu a aplicat față de condamnat pedeapsa complementară, privarea de a conduce mijloace de transport, iar circumstanțele atenuate stabilite de către instanță au fost reținute la aplicarea art. 79, cât și la aplicarea art. 90 din Codul penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2019, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentința parțial, în partea stabilirii pedepsei complementare, și în această parte pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Verdeș Victor recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune 1 an, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, sentința primei instanțe a fost contestată de către acuzatorul de stat în partea stabilirii pedepsei penale principale și complementare, însă ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, sentința nu a fost atacată.

În acest sens, privitor la numirea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Conform art. 16 Cod penal, infracțiunile săvârșite de către Verdeș Victor, se atribuie la categoria infracțiunilor grave.

Totodată, la stabilirea și individualizarea pedepsei în temeiul art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de fond, în conformitate cu art. 76, 77 Cod penal nu a stabilit careva

circumstanțe atenuante sau agravante.

Reieșind din cele expuse, instanța de fond a ținut cont de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, fiindu-i stabilită pedeapsă cu suspendarea executării pedepsei în limitele stabilite de legea penală. Astfel, instanța de apel a considerat că prima instanță corect, legal și întemeiat a aplicat în privința inculpatului Verdeș Victor pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, iar în temeiul prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an.

În continuare, instanța de apel nu a reținut ca plauzibile argumentele invocate de acuzatorul de stat cu privire la aplicarea față de inculpatul Verdeș Victor a unei pedepse prea blânde, ori prima instanță legal și întemeiat a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, și anume că infracțiunea comisă de Verdeș Victor face parte din categoria celor grave, de personalitatea vinovatului care anterior nu a fost condamnat, a recunoscut vina, totodată, s-a căit sincer de fapta comisă, partea vătămată nu are careva pretenții față de inculpat și a solicitat ca acesta să nu fie pedepsit, considerând întemeiată aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului.

Cu referire la pedeapsa complementară, instanța de apel a reținut că, din dispoziția art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal (în vigoare la momentul comiterii faptei), încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloce de transport pe un termen de până la 4 ani.

În acest context, instanța de apel a remarcat că prima instanță în mod eronat nu a stabilit inculpatului pedeapsa complementară or, după cum rezultă din prevederile normei penale pentru care a fost recunoscut vinovat și condamnat inculpatul Verdeș Victor, privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport se aplică pe un termen de până la 4 ani.

În ordinea celor relevate supra, având în vedere că prima instanță nu a stabilit în privința inculpatului Verdeș Victor pedeapsa complementară prevăzută de lege, iar instanța de apel, examinând în ordine de apel cauza penală sub toate aspectele a conchis, că sentința primei instanțe urmează a fi casată în partea stabilirii pedepsei complementare și a pronunța o hotărâre nouă.

În acest sens, nu a putut fi reținută poziția instanței de fond precum că, conducerea mijlocului de transport este activitatea profesională a inculpatului, inculpatul se

caracterizează pozitiv, cât și factorul determinant în comiterea accidentului rutier, constituind condițiile climaterice și anume faptul că afară ninge, iar carosabilul era lunecos, fapt ce a determinat producerea accidentului rutier, reprezintă circumstanțe excepționale în temeiul prevederilor art. 79 Cod penal, instanța de apel a apreciat-o ca fiind neîntemeiată, odată ce, instanța de fond anume aceste circumstanțe le-a pus la baza stabilirii categoriei și cuantumului pedepsei, inculpatului Verdeș Victor, în opinia instanței de apel, fiindu-i corect aplicată pedeapsa sub formă de închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, prin prisma art. 364¹ Cod de procedură penală în limitele prevăzute de norma legală pentru infracțiunea respectivă.

Mai mult, cauza s-a examinat în ordinea procedurii simplificate de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul beneficiind de o reducere a pedepsei cu o pătrime din limitele de pedeapsă prevăzute de lege, fiindu-i aplicată pedeapsa în limita sancțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal. De asemenea, în cazul existenței condițiilor climaterice nefavorabile conducătorul auto este obligat să reducă viteza și implică o atenție sporită din partea acestuia, condiții ce nu au fost respectate de către Verdeș Victor, fiind vinovat de comiterea accidentului rutier. Prin urmare, instanța de apel a considerat că, temei pentru aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal nu s-a constatat.

În același timp, este relevant și faptul, că pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal este obligatorie și vine să îndeplinească rolul de completare a represiunii impuse prin aplicarea pedepsei penale principale, ambele reprezentând o formă de constrângere, care trebuie să reflecte întotdeauna gravitatea faptei comise.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpat, care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului invocă următoarele argumente:

- analizând temeiurile de fapt și de drept reținute de către instanța de apel, în partea soluționării privind aplicarea pedepsei complimentare privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport, constat o aplicare eronată a normelor de drept material;

Pe parcursul ultimilor 35 ani profesionist practic, activând pe diverse unități de transport, iar la momentul comiterii infracțiunii, activa în calitate de șofer pe autoturism în ÎMREI "LUMTEH". Posedă permis de conducere cat. B,C,D,E iar pe parcursul

activității sale nu a avut careva accidente rutiere.

Șofatul este unica profesie pe care o are și respectiv unica sursă de venit a familiei sale, reeșind din faptul că la momentul de față soția sa nu activează în câmpul muncii.

La caz, privarea inculpatului de dreptul de a conduce mijloacele de transport, de facto va lipsi familia sa de surse de existență, creând dificultăți enorme în viața sa și a familiei sale, având impact grav asupra stării a sănătății psihice și morale a întregii familii, fiind afectată starea materială. În condițiile actuale, la vârsta de peste cincizeci de ani, este foarte dificil să-și găsească o altă sursă de venit pentru a întreține familia.

6. La recursul ordinar declarat de inculpat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care și-a manifestat dezacordul cu recursul declarat, motivând prin faptul că instanța de apel a constatat just circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei și corect a individualizat pedeapsa.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului declarat din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Drept temei pentru recurs recurentul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul penal constată că aceste temeiuri pe care s-a bazat autorul în recursul declarat, nu persistă în cauză. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

La fel, Colegiul penal atestă că, în speță nu se contestă starea de fapt stabilită de către instanțele de fond și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Verdeș V., din care considerente nu se va pronunța referitor la aceste aspecte, însă critică hotărârea

contestată în partea stabilirii pedepsei, solicitând numirea unei pedepse mai blânde, în temeiul art. 79 Cod penal, cu excluderea aplicării pedepsei complementare - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Referitor la pedeapsa complementară stabilită inculpatului de către instanța de apel, Colegiul consideră că instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată în acest sens, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Instanța de recurs precizează că solicitarea recurentului privind menținerea sentinței prin care în privința inculpatului nu a fost aplicată pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, este neîntemeiată, or circumstanțele la care face referire avocatul referitor la recunoașterea de către inculpat a faptei comise și căința sinceră în legătură cu urmările survenite, lipsa antecedentelor penale, și lipsa pretențiilor materiale față de inculpat, nu pot servi ca circumstanțe în

vederea neaplicării în privința lui Verdeș V. a pedepsei complimentare, care conform sancțiunii infracțiunii săvârșite de inculpat, este una obligatorie .

Reieșind din cele expuse, Colegiul concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată prin stabilirea în privința inculpatului pe lângă pedeapsa principală și a pedepsei complimentare sub formă de privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 an, pedeapsă care răspunde scopului de corectare și reeducare a inculpatului prevăzut de art. 61 Cod penal și care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentele invocate de recurenți urmând a fi declarate ca neîntemeiate.

În viziunea instanței de recurs concluziile expuse pe larg de către instanța de apel în decizia sa, sunt juste iar criticile recurenților nu constituie temeiuri de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel.

Reținând prevederile sus menționate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat și potrivit legii decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2019, declarat în propria cauză penală de către inculpatul **Verdeș Victor Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **17 ianuarie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana